

Duurzaam hout als vaste waarde

Bouwer Heijmans in Rosmalen wil één van de voorlopers op duurzaamheid zijn. 'De bouw kan en moet anders', is dan ook niet voor niets de openingszin op de corporate website. En bij die ambitie horen onder andere de inzet van duurzaam geproduceerde grondstoffen. Duurzaamheidsmanager Robert Koolen: 'Ieder moment dat je uitstelt om duurzaam geproduceerd hout toe te passen, gaan er gewoon bossen verloren.'

Duurzaamheidsmanager Robert Koolen: 'Heijmans is in de afgelopen jaren opgeschoven van dertig procent duurzaam hout zes jaar geleden, tot 95% afgelopen jaar.'

De start van de duurzame strategie van Heijmans begon zes jaar geleden. 'We ontvingen vanuit de markt en opdrachtgevers duurzaamheidssignalen en herkennen een trend die niet meer weg zou gaan. Zo zijn we een duurzaamheidsprogramma voor onze hele organisatie begonnen. En inmiddels weten we dat als je het goed doet en er energie in steekt, je er voordeel uit kunt halen.'

Een gesprek met Robert Koolen, is een gesprek met een bevlogen duurzaamheidsmanager bij een bevlogen onderneming. 'Ik zeg altijd dat Heijmans een beursgenoteerd familiebedrijf is. Bij zo'n bedrijf past dat je MVO en Social Responsibility hoog in het vaandel hebt staan. Je wilt het gewoon goed geregeld hebben'. Robert Koolen is naast de duurzaamheidsmanager van Heijmans, tevens commissielid duurzaamheid van de brancheorganisatie voor projectontwikkelaars Neprom, voorzitter van de beleidcommissie duurzaamheid van Bouwend Nederland en lid van de Werkgroep 'Vereenvoudiging handelsketen duurzaam hout' van de Green Deal 'Bevorderen van duurzaam bosbeheer'.

Stil

In mei 2011 kondigde Heijmans als eerste bouwer aan alleen nog maar duurzaam geproduceerd hout te gebruiken. 'Ook als de opdrachtgever er niet om vraagt. Dat is toen zo ingevoerd en uitgevoerd. Twee jaar daarvoor hebben we het kwaliteits-, arbo- en milieusysteem in orde gemaakt en daarna de certificering voor FSC en PEFC. We hebben al onze inkopers geïnformeerd en op het gebied van beleid de zaken duidelijk gecommuniceerd. Dat zijn allemaal onderwerpen die je vooraf moet regelen, om onduidelijkheid achteraf te voorkomen.'

Tot hun eigen verbazing bleef het daarna stil. 'Toen wij dat beleid in 2011 uitdroegen, werd het helemaal niet opgepikt door de media. Die hadden meer een

reactie van 'natuurlijk is dat zo, want alle overheidsbedrijven vragen duurzaam hout'.

Hout en beton

Het duurzaamheidsprogramma van Heijmans heeft drie pijlers. 'We wilden ons producten- en dienstenpakket, zeg maar onze bouwproductie, vergroenen met minder energie-uitstoot. Maar dat kan pas als je eerst jezelf vergroent, van de auto's waarin je rondrijdt, tot de kantoren waarin je werkt. Als bouwbedrijf koop je bovendien circa zeventig procent van je omzet in bij onderaannemers en aan materialen. Dat betekent dat we ook op dat vlak een slag hebben gemaakt en een duurzaamheidsverklaring van alle leveranciers en/of onderaannemers verlangen. De derde pijler zit heel erg in de ketenverantwoordelijkheid. Uit een analyse van

Als je FSC- of PEFC-hout levert is dat aantoonbaar duurzaam geproduceerd en daarmee dus ook meteen legaal.

een aantal voor ons relevante grondstoffen en hun impact kwamen met name beton en hout naar voren. We gebruiken beide materialen niet alleen veel, maar hebben er daarom ook direct invloed op. En dat schept de mogelijkheid je invloed te gebruiken.'

Doodrekenen

De activiteiten voor beton mondden uit in de ondertekening van de Green Deal Beton. Hout bleek iets weerspanniger. 'We wilden in eerste instantie alleen duurzaam hout aanbieden als het paste in de aanbesteding. Dat bleek onvoldoende te werken. De toenmalige raad van bestuur heeft toen de knoop doorgemaakt: als je serieus wilt zijn, moet je dat ook laten zien. Je kunt het helemaal doodrekenen, maar

Green Deal

In de Green Deal Bevorderen Duurzaam Bosbeheer (www.bewustmet-hout.nl) stimuleren overheid, bedrijfsleven en vakbonden (in totaal 27 partijen) de inkoop en het gebruik van duurzaam geproduceerd hout. Zijn doen dat onder andere door voorlichting en het in kaart brengen en oplossen van eventuele knelpunten. Doelstelling is in 2020 100% duurzaam geproduceerd hout in Nederland de norm te laten zijn. Aangezien vrijwel de hele keten betrokken is bij de Green Deal, kan er ook echt verschil gemaakt worden. In de bouwmarkt zijn de ondertekenaars onder andere Bouwend Nederland, Aannemersfederatie Nederlandse Bouw en Infra, de vakbonden en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen Neprom en voorschrijvende ministeries.

als je bepaalde principes formuleert, moet je daar ook voor staan. Door de toepassing van niet duurzaam geproduceerd hout verlies je bosgebieden die nooit meer terugkomen. Ieder moment dat je uitstelt om duurzaam geproduceerd hout toe te passen, gaan er gewoon bossen verloren. En daar willen we als Heijmans niet aan meewerken.'

Biobased

Maar het is niet alleen idealisme, zo benadrukt Koolen. 'De markt verandert. We hadden een onderhoudscontract voor politiekantoren waarin naast kwaliteitsstelsel ISO 9001 ook milieusysteem ISO 14001 werd geëist. Daarin moet je als onderneming meegaan. En naast de klanten, is het ook een kwestie van marketing. De overheid heeft steeds strengere wet- en regelgeving. En als je dat niet op een goede manier naar de klant toe vertaalt, dan draai je als bouwer zelf voor die kosten op. Je moet de eisen wel omzetten in waarde. We moeten niet in de situatie komen zoals een tijd geleden in Duitsland. De boodschap was daar: houtgebruik leidt tot kap, dus laten we geen hout meer gebruiken. Daarmee ontnemen je de bossen hun economische waarde en vergemakkelijk je de omzetting naar palmolie of soja. Je moet juist hout gebruiken uit duurzaam beheerde bossen. Want daarmee krijgen die bossen een economische factor, en dat is de grootste zekerheid voor hun voortbestaan. Het is goed dat er alternatieven komen voor olieproducten, biobased van kortcyclisch carbon als grassen, maar je wilt niet dat hout uit duurzaam beheerde bossen wordt weggeduwd. Alles wat je nu doet op dat gebied is een verdere stap naar een biobased economy. Niemand denkt er nog aan, maar hout is het ultieme biobased materiaal.'

People, Planet, Profit

Toen Heijmans overging op duurzaam geproduceerd hout leidde dat nauwelijks tot problemen. 'Allereerst moet je je mensen leren dat ze het hout niet op het laatste moment bestellen. De beschikbaarheid groeit als je eerder bestelt. Verder moeten bestekschrijvers en bestekontwikkelaars op kwaliteit van hout voorschrijven, en niet zozeer op soort. Want zo heb je meer keuze om gecertificeerde houtsoorten toe te passen. Op die manier valt het uiteindelijk met de extra prijs wel mee. Het naaldhout is sowieso bijna 100% FSC- of PEFC-gecertificeerd en daar bestaat ook nauwelijks een prijsverschil. En als de meerkosten niet zitten in het (naald-)hout, kies dan gewoon voor duurzaam. Bij het tropische hout zitten wel wat meer kosten, maar dat is ook logisch. Als je de bossen omkapt en je doet verder niets, dan heb je ook geen investeringen nodig in bosbeheer. In People, Planet, Profit gaat het laatste over de manier

waarop je zaken doet en je geld verdient. 'Je verdient geen geld ten koste van alles' is onze filosofie. Er zitten altijd standaarden, minimale eisen tussen. Je kiest er immers ook voor je personeel veilig te laten werken, terwijl onveilig werken soms misschien goedkoper is. Maar dat doe je gewoon ook niet.'

Toetssteen

Het beleid van Heijmans heeft succes. 'We zijn in de afgelopen jaren opgeschoven van dertig procent duurzaam hout zes jaar geleden, tot 95% afgelopen jaar. Die laatste vijf procent zit hem deels in de manier waarop we administreren (reken je composietvloenders wel of niet tot

Ieder moment dat je uitstelt om duurzaam geproduceerd hout toe te passen, gaan er bossen verloren.

hout), maar ook dat bepaalde producten nog niet gecertificeerd leverbaar zijn. Maar als je net als wij de rigoureuze keuze maakt, maak je het jezelf eigenlijk ook alleen maar makkelijker. Onze opdrachtgevers weten het en onze houtleveranciers: wij gebruiken alleen gecertificeerd hout. Dat voorkomt ook veel andere discussies, over legaliteit en dergelijke. Als je FSC- of PEFC-hout levert is dat aantoonbaar duurzaam geproduceerd, en daarmee dus ook meteen legaal. Wij geloven dat duurzaamheid geen voorbijgaande hype is, maar 'here to stay'. Dat betekent dat het de toetssteen wordt waaraan je al je activiteiten afmeet. Dus als je in de toekomst iets doet dat niet duurzaam is, dan wordt die activiteit of verboden, of niet meer geaccepteerd door de maatschappij. Hoe sneller je in staat bent die transitie te maken, hoe groter je concurrentievoordeel is.'

En prijsvechten? 'Je maakt je eigen keuze onder welke voorwaarden je gaat prijsvechten. Bij ons zijn die standaarden best hoog. Bovendien, als je met duurzame innovatieve oplossingen komt, dan zou je ook nog wel eens goedkoper uit kunnen zijn. Als je een productiewijze hebt die ook nog eens duurzamer is en innovatief, kan het zo maar dat je ook nog eens goedkoper uitkomt. Strategie, innovatie en duurzaamheid gaan steeds meer in elkaar overlopen. Kunnen we wegen ontwikkelen die de biodiversiteit vergroten? Of kunnen we gebouwen maken die lucht zuiveren? Dan heb je de win-win: omzet maken en duurzame dingen. En hoe meer omzet je maakt, hoe duurzamer het wordt.'